SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 86/03-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. marca 2003 predbežne prerokoval sťažnosť RNDr. I. Z., CSc., bytom N., ČR, zastúpeného advokátom JUDr. J. M., V. Š., ktorou namieta porušenie svojho práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé a verejné prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 1 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000 v časti o zastavení konania o určenie neplatnosti zápisu do katastra nehnuteľností a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 225/2001 z 3. októbra 2001 v časti, ktorou bolo potvrdené zastavenie konania, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RNDr. I. Z., CSc., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. januára 2002 doručená sťažnosť RNDr. I. Z., CSc., bytom N., ČR (ďalej len „navrhovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. M., V. Š., podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namieta porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé a verejné prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 2 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000 v časti o zastavení konania o určenie neplatnosti zápisu do katastra nehnuteľností a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 225/2001 z 3. októbra 2001 v časti, ktorou bolo potvrdené zastavenie konania a domáha sa zrušenia uvedených rozsudkov v napadnutých častiach a vrátenia veci na ďalšie konanie.

Navrhovateľ sa žalobou domáhal na krajskom súde, aby súd určil, že zmluva o záložnom práve na nehnuteľnosti č. 64/93/Si, ktorá bola uzavretá 27. septembra 1993 medzi ním a žalovaným v 1. rade Ing. F. Z., bytom P., a žalovaným v 2. rade Československou obchodnou bankou, a. s., zahraničnou pobočkou v Slovenskej republike, Hlavnou pobočkou Košice, Námestie Osloboditeľov 5, Košice, vrátane jej doplnku, je neplatná. Okrem toho sa domáhal určenia, že zápis vkladu záložného práva do katastra nehnuteľností, ktorý bol vykonaný na návrh žalovaného v 1. a 2. rade k pozemkom parcely č. 14281/10, č. 14281/11, č. 14281/12, č. 14281/13 a č. 14281/17 katastrálneho územia Prešov, povolený 10. novembra 1993 pod číslom V - 2038/93, zapísaný v liste vlastníctva č. 7128, je neplatný. Zároveň sa domáhal aj zaplatenia náhrady trov konania.

Krajský súd rozsudkom č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000 rozhodol, že zmluva o záložnom práve k nehnuteľnosti č. 64/93/Si z 27. septembra 1993 a doplnok č. 1 k zmluve o záložnom práve na nehnuteľnosti č. 64/93/Si z 9. novembra 1993 uzavreté medzi Československou obchodnou bankou, a. s., zahraničnou pobočkou v Slovenskej republike, v Košiciach, a RNDr. I. Z., bytom P., a Ing. F. Z., bytom P., registrované Katastrálnym

úradom v Košiciach, Správou katastra Prešov, 10. novembra 1993, je v časti, ktorá sa týka založenej nehnuteľnosti žalobcu (na ústavnom súde navrhovateľa) v pomere jedna polovica k nehnuteľnosti zapísanej v záložnej zmluve a doplnku k záložnej zmluve, neplatná. Vo zvyšnej časti konanie zastavil a účastníkom konania náhradu trov konania nepriznal.

Proti rozsudku krajského súdu podali odvolanie ako žalobca, tak aj žalovaní v 1. a 2. rade. Najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 2 Obo 225/2001 rozhodol o odvolaní a rozsudok krajského súdu v časti zastavenia konania potvrdil, v ostatnej časti rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol. Rozhodol aj o trovách konania .

Navrhovateľ tvrdí, že rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000 v časti, v ktorej bolo zastavené konanie o určenie neplatnosti zápisu záložného práva do katastra nehnuteľností a rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 2 Obo 225/2001 z 3. októbra 2001 v časti, v ktorej bol výrok o zastavení konania potvrdený, bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho ľudské práva a základné slobody na prejednanie jeho záležitosti týkajúcej sa zápisu záložného práva k jeho majetku do katastra nehnuteľností pred súdom a právo na účinné právne prostriedky nápravy zaručené v čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 2 ústavy.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. (...) Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie (...).

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 a 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti skúma splnenie procesných podmienok, za splnenia ktorých môže sťažnosť prijať na ďalšie konanie. Sťažnosť neprijme aj vtedy, ak nie je daná jeho právomoc.

Z uvedeného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu konať o porušení základných práv alebo slobôd je iba subsidiárna, teda je daná iba v tom prípade, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Navrhovateľ tvrdí, že rozsudkom krajského súdu č. k. 6 Cb 296/00-55 z 24. októbra 2000 v časti, v ktorej bolo zastavené konanie o určenie neplatnosti zápisu záložného práva do katastra nehnuteľností a rozsudkom najvyššieho súdu č. k. 2 Obo 225/2001 z 3. októbra 2001 v časti, v ktorej bol výrok o zastavení konania potvrdený, bolo porušené jeho základné právo na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivé a verejné prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 2 ústavy a po zastavení konania iba ústavný súd má právomoc rozhodnúť o porušení vyššie uvedených základných práv a slobôd.

Ústavný súd zistil, že v súčasnosti prebieha na najvyššom súde dovolacie konanie, ktorého predmetom je absolútna neplatnosť zmluvy o záložnom práve na nehnuteľnosti č. 64/93/Si. Rozhodnutie Katastrálneho úradu v Košiciach, Správy katastra Prešov, č. V–2038/93 o povolení vkladu záložného práva, je v poradí druhou právnou skutočnosťou, na základe ktorej vzniká záložné právo k nehnuteľnosti. Zrušenie rozhodnutia Katastrálneho úradu v Košiciach, Správy katastra Prešov, o povolení vkladu má význam iba vtedy, ak bude rozhodnuté o neplatnosti zmluvy o záložnom práve, čo môže navrhovateľ dosiahnuť v práve prebiehajúcom dovolacom konaní na najvyššom súde.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že dovolanie možno považovať za účinný právny prostriedok nápravy namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (I. ÚS 1/00, II. ÚS 31/00).

Ústavný súd konštatuje, že napriek možnosti porušenia práv navrhovateľa v konaní o neplatnosť zápisu vkladu záložného práva k jeho nehnuteľnostiam, toto možno napraviť v rámci dovolacieho konania, pretože právnym titulom na povolenie vkladu záložného práva bola zmluva o záložnom práve na nehnuteľnosť č. 64/93/Si.

Navrhovateľ chce pred všeobecnými súdmi zjavne dosiahnuť oboma konaniami (o neplatnosť záložnej zmluvy aj o neplatnosť zápisu do katastra nehnuteľností) ten istý účel, ktorým je zánik záložného práva k jeho pozemkom na základe rozhodnutia súdu. Ak môže navrhovateľ dosiahnuť cieľ sledovaný konaním o neplatnosť zápisu do katastra nehnuteľností, ktorého zastavením boli podľa jeho tvrdenia porušené jeho práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 13 dohovoru v spojení s čl. 1 ods. 2 ústavy, v inom a naviac prebiehajúcom súdnom konaní, tak je podľa zásady subsidiarity zakotvenej v čl. 127 ods. 1 ústavy vylúčená právomoc ústavného súdu na konanie o porušení práv uvedeným zastavením konania o neplatnosť zápisu do katastra nehnuteľností. Ak bude navrhovateľ úspešný v konaní o neplatnosť záložnej zmluvy, tak už pre neho nemá význam konanie o neplatnosť zápisu do katastra nehnuteľností, ale jeho prípadný úspech v (zastavenom) konaní o neplatnosť zápisu do katastra nehnuteľností by neviedol k

odstráneniu záložného práva k jeho pozemkom, ak by bola opätovne potvrdená platnosť záložnej zmluvy.

Ústavný súd môže založiť svoju právomoc na konanie až vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv.

Vzhľadom na uvedené treba konštatovať, že nie je daná právomoc ústavného súdu na prejednanie o rozhodnutie o tejto veci. Preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť v zmysle § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. marca 2003